

Datum: 03.03.2024
Medij: Kurir
Rubrika: Društvo
Autori: Ružica Kantar
Teme: Ministarstvo odbrane

Napomena:
Površina: 721

Naslov: Kultura sećanja

Strana: 8

Nezaustavljiva potreba našeg naroda za slobodom, boljim životom i identitetom tema je slika Nebojše Đuranovića i skulptura Zorana Ivanovića izloženih u Domu vojske

Ružica Kantar

Tog 15. februara 1804. godine, pre tačno 220 godina, ponosni i hrabri ustanici predvođeni Karadordem, ogorčeni janičarskim terorom u Beogradskom pašaluku, započeli su pobunu protiv osmanlijskih dahija, a ovaj događaj istorija beleži kao početak srpske revolucije, to jest početak borbe za oslobođenje i rađanje srpske moderne države! Upravo ova nezaustavljiva potreba

Ivanović: Mi smo našom ukupnom istorijom potvrdili da smo istorijski narod

srpskog naroda za slobodom, boljim životom i identitetom je tema umetničke izložbe „Borba za srpsku državnost i slobodu srpskog naroda“, koju su organizovali Ministarstvo za rad, zapošljavanje, boračka i socijalna pitanja i Ministarstvo odbrane u Galeriji Doma vojske Srbije u Beogradu, povodom 220 godina od Prvog srpskog ustanka, a koja je izloženim delima - slikama Nebojše Đuranovića i vajarskim modelima Zorana Ivanovića - na umetnički uobličan način prikazala svu borbenost i hrabrost srpskog naroda u nameri

da sačuva svoju državu i slobodarski plamen.

Vatrena borbenost

Slika Nebojše Đuranovića „Prvi srpski ustanak“ na vrlo realističan način dočarava tu vatru kod Srba, prepoznatljivu kroz vekove, pa i dan-danas... Slika simboliše taj trenutak, to jutro, kad je Marićević (Teodosije, prim. aut.), kako bi zavarao Turke, pozvao sve viđenije srpske glave navodno na svadbu svoje ćerke - jer Srbi tada nisu imali prava da se okupljaju u većem broju, i kada je

Đuranović: Pored slike krunisanja Stefana Prvovenčanog u Predsedništvu prolaze strani državnici

narod doneo konačnu odluku da se digne i pobuni. Karadordje je izabran za vožda, narod je bio odlučan da se izbori za slobodu. Pobunjenici su krenuli peške kroz Srbiju i tako je krenula jedna velika revolucija - priča Đuranović.

Kako za Kurir kaže ovaj slikar, borba za srpsku državnost i slobodu srpskog naroda predstavlja kon-

tinuitet i pokriva čitavu jednu epohu - praktično od 13. do 20. veka, tako da se pored same tematike Prvog srpskog ustanka na izložbi nalaze i brojne druge teme i ličnosti bitne za razvoj srpske države - od predstave juriša srpske konjice u Boju na Kosovu, Stefana Lazarevića koji osvaja turnir u Ugarskoj, do slika Kraljevića Marka i impresivnog dela „Krunisanje Stefana Prvovenčanog“.

- Sveti Sava je krunisao Stefana Prvovenčanog u Žiči i ova slika bi trebalo da dočara početak uspona srpske srednjovekovne države, koji će se ponajviše ogledati u vladavini cara Dušana. Inače, slika se originalno nalazi u Predsedništvu Srbije na Andrićevom vencu i kad strani državnici dolaze u posetu, oni prolaze pored ovog dela - kaže Đuranović i dodaje da ova izložba ima značaj jer je nakon Drugog svetskog

rata prekinut kontinuitet kulture sećanja, koji se tek poslednjih godina ponovo uspostavlja.

Uspon državnosti

Na ovoj izložbi mogu se videti i spektakularna dela vajara Zorana Ivanovića - od portreta Karadorda, despota Stefana Lazarevića i kralja Petra, pa sve do modela spomenika kralju Aleksandru I Karadorđeviću, čiji se original realizuje za grad Sombor. Ivanović kaže za Kurir da je značajna prakse upravo umetnička, monumentalna skulptura.

- Mi smo našom ukupnom istorijom, a svakako Prvim srpskim ustankom, još jednom potvrdili da smo istorijski narod. Iskustvo, pa čak i intuicija mi govori da postoji deo naše istorije koji tek treba da se otkrije, deo koji još uvek nije dovoljno osvetljen, i to ne samo srednjovekovne Srbije već i iz prethodnog perioda. Upravo to i treba da bude imperativ - osvetljavanje istorijskih događaja, događaja u kojima smo se kao narod oblikovali i formirali - kaže Ivanović.

